

บทที่ ๔ ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์จังหวัดเพชรบูรณ์” ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๕๔ รูป มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์มีต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของพระภิกษุจำแนกตาม อายุพรรษา อายุ วุฒิการศึกษาสายสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาบาลี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑ ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๒๕๔)		
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑) อายุพรรษา		
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๘๙	๓๕.๐
พรรษา ๕ – ๑๐	๖๐	๒๓.๖
พรรษา ๑๑ – ๑๕	๗๐	๒๗.๖
พรรษา ๑๖ ขึ้นไป	๓๕	๑๓.๘
รวม	๒๕๔	๑๐๐.๐

ตารางที่ ๔.๑ (ต่อ)

(n=๒๕๔)

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๒) อายุ		
อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	๑๑๔	๔๔.๙
อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	๖๕	๒๕.๖
อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	๔๒	๑๖.๕
อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป	๓๓	๑๓.๐
รวม	๒๕๔	๑๐๐.๐
๓) วุฒิการศึกษาสายสามัญ		
ประถมศึกษา	๔๒	๑๖.๕
มัธยมศึกษา / ปวช.	๑๒๘	๕๐.๔
ปวส. / ปริญญาตรี	๕๑	๒๐.๑
สูงกว่าปริญญาตรี	๓๓	๑๓.๐
รวม	๒๕๔	๑๐๐.๐
๔) วุฒิการศึกษาทางธรรม		
นักธรรมชั้นตรี	๑๐๑	๓๙.๘
นักธรรมชั้นโท	๖๒	๒๔.๔
นักธรรมชั้นเอก	๕๘	๒๒.๘
ไม่มีวุฒินักธรรม	๓๓	๑๓.๐
รวม	๒๕๔	๑๐๐.๐
๕) วุฒิการศึกษาบาลี		
ประโยคบาลี ๑ – ๓	๑๑๘	๔๖.๕
ประโยคบาลี ๔ – ๖	๖๐	๒๓.๖
ประโยคบาลี ๗ – ๙	๔๓	๑๖.๙
ไม่มีเปรียญธรรม	๓๓	๑๓.๐
รวม	๒๕๔	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์” จำแนกได้ดังนี้

อายุพรรษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุพรรษาดำกว่า ๕ พรรษา จำนวน ๘๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐ รองลงมาคือ มีพรรษา ๕ – ๑๐ จำนวน ๖๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖ และมีอายุพรรษาน้อยที่สุด คือพรรษา ๑๖ ขึ้นไป จำนวน ๓๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี จำนวน ๑๑๔ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๙ รองลงมา คืออายุ ๓๑ – ๔๐ ปีจำนวน ๖๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๖ และน้อยที่สุด คืออายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐

วุฒิการศึกษาสายสามัญ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน ๑๒๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔ รองลงมา คือ มีการศึกษาระดับปวส. / ปริญญาตรี จำนวน ๕๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑ และน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐

วุฒิการศึกษาทางธรรม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษานักธรรมชั้นตรี จำนวน ๑๐๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๘ รองลงมา คือ มีการศึกษานักธรรมชั้นโท จำนวน ๖๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔ และน้อยที่สุด คือ มีการศึกษาไม่มีวุฒินักธรรม จำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐

วุฒิการศึกษาบาลี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาประโยคบาลี ๑ – ๓ จำนวน ๑๑๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕ รองลงมา คือ มีวุฒิการศึกษาประโยคบาลี ๔ – ๖ จำนวน ๖๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖ และน้อยที่สุด คือไม่มีเปรียญธรรม จำนวน ๓๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๐

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์มีต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งหมด ๓ ด้าน ได้แก่ ๑) จักขุมา คือ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ และมีสายตาสังเกตเห็นการณ์ไกล (vision) ๒) วิจิโร คือ เป็นผู้มีการจัดการธุระได้ดี มีความเชี่ยวชาญ (technical skill) ๓) นิสสัยสัมปันโน คือ เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี (human relation skill) แสดงด้วยค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพระสงฆ์มีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะ สงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์	(n=๒๕๔)		
	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)	๓.๑๙	๐.๙๓๕	ปานกลาง
๒) ด้านวิจิโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)	๓.๒๓	๐.๙๐๓	ปานกลาง
๓) ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)	๓.๒๒	๐.๙๑๔	ปานกลาง
รวม	๓.๒๑	๐.๙๐๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๒๑, S.D. = ๐.๙๐๓) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ด้านวิจิโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) และด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักษุมาน (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

ด้านจักษุมาน (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และความริเริ่มสร้างสรรค์	๓.๕๐	๑.๓๐๘	ปานกลาง
๒) เป็นผู้ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือมีเป้าหมายในการทำงาน	๓.๕๗	๑.๒๘๔	มาก
๓) เป็นนักพัฒนาโครงการกิจกรรมงานของคณะสงฆ์	๓.๓๗	๑.๔๔๙	ปานกลาง
๔) เป็นผู้ที่ใช้ประยุกต์ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการขับเคลื่อนองค์กร	๓.๒๒	๑.๓๖๓	ปานกลาง
๕) เป็นผู้ที่มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์	๓.๕๙	๑.๓๑๘	มาก
๖) เป็นผู้กำหนดแผน หรือนโยบายสอดคล้องกับทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่	๓.๑๕	๑.๓๔๗	ปานกลาง
๗) จัดทำนโยบายหรือโครงการเหมาะสมจังหวะและเวลา	๓.๐๔	๑.๓๖๗	ปานกลาง
๘) สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาก่อนและหลังได้ดี	๓.๓๖	๑.๔๒๔	ปานกลาง
๙) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทันต่อเหตุการณ์ที่เหมาะสม	๒.๙๖	๑.๔๐๗	ปานกลาง
๑๐) ได้เปิดให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนา	๒.๘๘	๑.๓๐๑	ปานกลาง
๑๑) มีนโยบายการพัฒนานำเทคโนโลยีสมัยใหม่ปรับใช้ในการทำงาน	๒.๗๘	๑.๑๔๑	ปานกลาง
๑๒) ได้สร้างแรงจูงใจให้ผู้บังคับบัญชามีความตระหนักผูกพันและมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน	๓.๒๐	๑.๒๗๐	ปานกลาง
รวม	๓.๑๙	๐.๙๓๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นของต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักษุมาน (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.19, S.D.=0.935$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นผู้ที่มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์ และเป็นผู้ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือมีเป้าหมายในการทำงาน รองลงมา คือ เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และความริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิรุโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)

ด้านวิรุโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)	(n=๒๕๔)		
	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) เป็นผู้ที่เข้าใจระบบการบริหารงาน	๓.๐๘	๑.๓๗๙	ปานกลาง
๒) เป็นผู้ที่เข้าใจในกฎระเบียบหรือขั้นตอนการทำงาน	๓.๗๐	๑.๒๔๖	มาก
๓) เป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่ตนเองจะต้องรับผิดชอบ	๓.๕๑	๑.๒๒๘	มาก
๔) เป็นนักวางแผนและจัดทำนโยบายสอดคล้องกับการบริการคณะสงฆ์	๓.๒๙	๑.๒๙๕	ปานกลาง
๕) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในทางการบริหาร	๓.๒๒	๑.๓๗๘	ปานกลาง
๖) ผู้อดทนมุ่งในการทำงานไม่ว่าจะประสบปัญหาหรือวิกฤตใดๆ ก็ตาม	๓.๓๕	๑.๓๑๐	ปานกลาง
๗) เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานสูง	๓.๖๖	๑.๒๓๔	มาก
๘) มีการจัดวางบุคคลให้เหมาะสมกับงาน	๓.๑๕	๑.๓๙๙	ปานกลาง
๙) ให้โอกาสและสนับสนุนคนที่มีความรู้ความสามารถให้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ที่เหมาะสม	๒.๖๙	๑.๓๖๑	ปานกลาง
๑๐) สามารถสื่อสารและประสานงานกับผู้ใต้บังคับบัญชาได้ดี	๒.๙๕	๑.๑๙๙	ปานกลาง
๑๑) เป็นผู้ที่เอาใจใส่ และสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ศึกษาอบรมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ	๓.๓๘	๑.๑๒๑	ปานกลาง
๑๒) ผู้บริหารงบประมาณให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด	๓.๐๒	๑.๒๕๑	ปานกลาง
รวม	๓.๒๓	๐.๙๐๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นของต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิรุโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.23, S.D.=0.903$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เป็นผู้ที่เข้าใจในกฎระเบียบหรือขั้นตอนการทำงาน เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานสูง และภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ตนเองจะต้องรับผิดชอบรองลงมา คือเป็นผู้ที่เอาใจใส่ และสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ศึกษาอบรมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านนิสยสัมปັນโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

ด้านนิสยสัมปັນโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑) เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์กับทุกคนทุกองค์กร	๓.๓๐	๑.๒๗๕	ปานกลาง
๒) เป็นผู้ประสานงานที่ดีกับทุกองค์กร ทุกภาคส่วน	๓.๕๔	๑.๓๓๘	มาก
๓) มีนโยบายที่จะยกระดับมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน	๓.๐๖	๑.๓๔๐	ปานกลาง
๔) เข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม	๓.๕๖	๑.๓๔๑	มาก
๕) เป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด	๓.๓๒	๑.๓๗๗	ปานกลาง
๖) เป็นตัวอย่างในการดำเนินชีวิตในความพอดีสมฐานะ	๓.๓๕	๑.๓๒๘	ปานกลาง
๗) สนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชาจัดการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๒๕	๑.๔๐๘	ปานกลาง
๘) มีความสามารถในการสร้างบรรยากาศเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขององค์กร	๓.๓๖	๑.๓๘๑	ปานกลาง
๙) ได้ให้เกียรติและเคารพในสิทธิและเสรีภาพ	๒.๗๖	๑.๓๙๓	ปานกลาง
๑๐) สามารถปรับตัวและเข้ากันได้กับผู้ได้บังคับบัญชาได้ดี	๒.๙๓	๑.๒๐๗	ปานกลาง
๑๑) เป็นผู้มีความจริงใจต่อผู้ได้บังคับบัญชา	๒.๙๘	๑.๒๑๙	ปานกลาง
๑๒) เมื่อผู้ได้บังคับบัญชามีความขัดแย้งกันภาวะผู้นำเชิงพุทธได้ตัดสินด้วยความเป็นธรรม	๓.๒๓	๑.๒๖๒	ปานกลาง
รวม	๓.๒๒	๐.๙๑๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นของต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านนิสยสัมปັນโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22, S.D.=0.914$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม และเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับทุกองค์กร ทุกภาคส่วน รองลงมา คือภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้ที่เอาใจใส่ และมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขององค์กร ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๑ พระสงฆ์ ที่มี อายุพรรษา ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๖ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุพรรษา

(n=๒๕๔)

ความคิดเห็น ของพระสงฆ์ต่อ ภาวะผู้นำเชิง พุทธ ในการ บริหารจัดการ องค์กร		แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑) ด้านจักขุมา มีวิสัยทัศน์ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม		๕.๙๖๐	๓	๑.๙๘๗	๒.๓๐๗	๐.๐๗๗
	ภายในกลุ่ม		๒๑๕.๒๙๔	๒๕๐	๐.๘๖๑		
	รวม		๒๒๑.๒๕๔	๒๕๓			
๒) ด้านวิธูโร มี ความเชี่ยวชาญ การบริหารการ จัดการที่ดี	ระหว่างกลุ่ม		๑๐.๕๐๘	๓	๓.๕๐๓	๔.๔๗๒ ^{**}	๐.๐๐๔
	ภายในกลุ่ม		๑๙๕.๘๓๕	๒๕๐	๐.๗๘๓		
	รวม		๒๐๖.๓๔๓	๒๕๓			
๓) ด้าน นิสสัยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม		๔.๑๐๗	๓	๑.๓๖๙	๑.๖๕๒	๐.๑๗๘
	ภายในกลุ่ม		๒๐๗.๒๓๖	๒๕๐	๐.๘๒๙		
	รวม		๒๑๑.๓๔๔	๒๕๓			
รวม	ระหว่างกลุ่ม		๖.๔๘๔	๓	๒.๑๖๑	๒.๗๐๕ [*]	๐.๐๔๖
	ภายในกลุ่ม		๑๙๙.๗๓๔	๒๕๐	๐.๗๙๙		
	รวม		๒๐๖.๒๑๘	๒๕๓			

^{**}มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

^{*}มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๖ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุพรรษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (Sig.= ๐.๐๔๖) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีอายุพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันได้แก่ด้านการด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) และด้านนิสสัยสัมปโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๗ – ๔.๘ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๗ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอายุพรรษา

(n=๒๕๔)

อายุพรรษา	$\bar{X}$	อายุพรรษา			
		ต่ำกว่า ๕	พรรษา	พรรษา	พรรษา
		พรรษา	๕ – ๑๐	๑๑ – ๑๕	๑๖ ขึ้นไป
		๓.๑๑	๓.๑๘	๓.๑๗	๓.๖๑
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๑๑	-	-๐.๐๗	-๐.๐๖	-๐.๕๐ *
พรรษา ๕ – ๑๐	๓.๑๘	-	-	๐.๐๑	-๐.๔๓ *
พรรษา ๑๑ – ๑๕	๓.๑๗	-	-	-	-๐.๔๔ *
พรรษา ๑๖ ขึ้นไป	๓.๖๑	-	-	-	-

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุพรรษากว่า ๕ พรรษา, พรรษา ๕ – ๑๐, และพรรษา ๑๑ – ๑๕ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมน้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีพรรษา ๑๖ ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุพรรษา ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)

(n=๒๕๔)

อายุพรรษา	$\bar{X}$	อายุพรรษา			
		ต่ำกว่า ๕	พรรษา	พรรษา	พรรษา
		พรรษา	๕ - ๑๐	๑๑ - ๑๕	๑๖ ขึ้นไป
		๓.๐๗	๓.๑๙	๓.๒๒	๓.๗๑
ต่ำกว่า ๕ พรรษา	๓.๐๗	-	-๐.๑๒	-๐.๑๕	-๐.๖๔*
พรรษา ๕ - ๑๐	๓.๑๙	-	-	-๐.๐๓	-๐.๕๒*
พรรษา ๑๑ - ๑๕	๓.๒๒	-	-	-	-๐.๔๙*
พรรษา ๑๖ ขึ้นไป	๓.๗๑	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุพรรษากว่า ๕ พรรษา, พระสงฆ์ที่มีพรรษา ๕ - ๑๐, และพรรษา ๑๑ - ๑๕ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุพรรษา ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีอายุพรรษา ๑๖ ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๒ พระสงฆ์ ที่มี อายุ ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ

(n=๒๕๔)

ความคิดเห็น ของพระสงฆ์ต่อ ภาวะผู้นำเชิง พุทธ ในการ บริหารจัดการ องค์กร						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑) ด้านจักขุมา มีวิสัยทัศน์ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๘๙๓	๓	๖.๙๖๔	๘.๖๙๐**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๓๖๑	๒๕๐	๐.๘๐๑		
	รวม	๒๒๑.๒๕๔	๒๕๓			
๒) ด้านวิริย มี ความเชี่ยวชาญ การบริหารการ จัดการที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๖๔๕	๓	๗.๕๔๘	๑๐.๒๗๓**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๓.๖๙๗	๒๕๐	๐.๗๓๕		
	รวม	๒๐๖.๓๔๓	๒๕๓			
๓) ด้าน นิสสัยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๔๗๙	๓	๘.๘๒๖	๑๑.๙๓๖**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๔.๘๖๕	๒๕๐	๐.๗๓๙		
	รวม	๒๑๑.๓๔๔	๒๕๓			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๕๐๗	๓	๗.๕๐๒	๑๐.๒๐๙**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๓.๗๑๒	๒๕๐	๐.๗๓๕		
	รวม	๒๐๖.๒๑๘	๒๕๓			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีอายุพรรษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ (Sig.= ๐.๐๐๐) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันทุกด้าน ได้แก่ด้านจักขูมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ด้านการด้านวิรูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) และด้านนิสสยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑๐ – ๔.๑๓ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอายุ

(n=๒๕๔)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๑๕	๓.๑๓	๓.๘๓	๒.๘๐
อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	๓.๑๕	-	๐.๐๒	-๐.๖๘*	๐.๓๕*
อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๑๓	-	-	-๐.๗๐*	๐.๓๓*
อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๘๓	-	-	-	๑.๐๓*
อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป	๒.๘๐	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, และอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมน้อยกว่าอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มี อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี, และอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมมากกว่าอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๑๕	๓.๑๓	๓.๗๗	๒.๗๖
อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	๓.๑๕	-	๐.๐๒	-๐.๖๒*	๐.๓๙*
อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๑๓	-	-	-๐.๖๔*	๐.๓๗
อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๗๗	-	-	-	๑.๐๑*
อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป	๒.๗๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, และอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, และอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารการจัดการที่ดี)

(n=๒๕๔)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๑๐	๓.๑๔	๓.๘๙	๒.๙๘
อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	๓.๑๐	-	-๐.๐๔	-๐.๗๙*	๐.๑๒
อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๑๔	-	-	-๐.๗๕*	๐.๑๖
อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๘๙	-	-	-	๑.๐๐*
อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป	๒.๙๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, และอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารการจัดการที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารการจัดการที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านนิสัยสัมพันธ์โน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

อายุ	$\bar{X}$	อายุ			
		อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป
		๓.๒๑	๓.๑๓	๓.๘๓	๒.๖๖
อายุ ๒๐ – ๓๐ ปี	๓.๒๑	-	๐.๐๘	-๐.๖๒*	๐.๕๕*
อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี	๓.๑๓	-	-	-๐.๗๐*	๐.๕๗*
อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี	๓.๘๓	-	-	-	๑.๑๗*
อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป	๒.๖๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า พระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, และอายุ ๓๑ – ๔๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านนิสัยสัมพันธ์โน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ ๔๑ – ๕๐ ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุ ๒๐ – ๓๐ ปี, อายุ ๓๑ – ๔๐ ปี, และอายุ ๔๑ – ๕๐ ปี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามอายุ ด้านนิสัยสัมพันธ์โน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มี อายุ ๕๑ ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๓ พระสงฆ์ ที่มี วุฒิการศึกษาสายสามัญ ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ (n=๒๕๔)

ความคิดเห็น ของพระสงฆ์ต่อ ภาวะผู้นำเชิง พุทธ ในการ บริหารจัดการ องค์กร						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑) ด้านจักขุมา มีวิสัยทัศน์ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒๐.๙๙๐	๓	๖.๙๙๗	๘.๗๓๔**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๒๐๐.๒๖๔	๒๕๐	๐.๘๐๑		
	รวม	๒๒๑.๒๕๔	๒๕๓			
๒) ด้านวิริย มี ความเชี่ยวชาญ การบริหารการ จัดการที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๖๐๐	๓	๗.๕๓๓	๑๐.๒๕๐**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๓.๗๔๓	๒๕๐	๐.๗๓๕		
	รวม	๒๐๖.๓๔๓	๒๕๓			
๓) ด้าน นิสัยสัมพันธ์ มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒๖.๒๓๖	๓	๘.๗๔๕	๑๑.๘๑๑**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๕.๑๐๗	๒๕๐	๐.๗๔๐		
	รวม	๒๑๑.๓๔๔	๒๕๓			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๒๒.๕๘๙	๓	๗.๕๓๖	๑๐.๒๐๐**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๘๓.๗๒๙	๒๕๐	๐.๗๓๕		
	รวม	๒๐๖.๒๑๘	๒๕๓			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๑๔ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ (Sig.=๐.๐๐๐) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันทุกด้าน ได้แก่ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ด้านการด้านวิรูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) และด้านนิสสัยสัมปโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑๕ – ๔.๑๘ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมวุฒิการศึกษาสายสามัญ

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา สายสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสายสามัญ			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	ปวส. / ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญา ตรี
		๓.๘๓	๓.๑๕	๓.๑๕	๒.๘๐
ประถมศึกษา	๓.๘๓	-	๐.๖๘*	๐.๖๘*	๑.๐๓*
มัธยมศึกษา / ปวช.	๓.๑๕	-	-	๐.๐๐	๐.๓๕*
ปวส. / ปริญญา ตรี	๓.๑๕	-	-	-	๐.๓๕
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๘๐	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมมากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช., ปวส. / ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช. มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมมากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา สายสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสายสามัญ			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	ปวส. / ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญา ตรี
		๓.๗๗	๓.๑๖	๓.๑๐	๒.๗๖
ประถมศึกษา	๓.๗๗	-	๐.๖๑ *	๐.๖๗ *	๑.๐๑ *
มัธยมศึกษา / ปวช.	๓.๑๖	-	-	๐.๐๖	๐.๔๐ *
ปวส. / ปริญญา ตรี	๓.๑๐	-	-	-	๐.๓๔
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๗๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช., ปวส. / ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช., มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านวิธวิธี (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา สายสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสายสามัญ			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	ปวส. / ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญา ตรี
		๓.๘๙	๓.๑๑	๓.๑๓	๒.๙๘
ประถมศึกษา	๓.๘๙	-	๐.๗๘*	๐.๗๖*	๐.๙๑*
มัธยมศึกษา / ปวช.	๓.๑๑	-	-	-๐.๐๒	๐.๑๓
ปวส. / ปริญญา ตรี	๓.๑๓	-	-	-	๐.๑๕
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๙๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านวิธวิธี (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช., ปวส. / ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านนิสัยสัมพันธ์ (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา สายสามัญ	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาสายสามัญ			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา / ปวช.	ปวส. / ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญา ตรี
		๓.๘๓	๓.๑๗	๓.๒๐	๒.๖๖
ประถมศึกษา	๓.๘๓	-	๐.๖๖ *	๐.๖๓ *	๑.๖๑ *
มัธยมศึกษา / ปวช.	๓.๑๗	-	-	-๐.๐๓	๐.๕๑ *
ปวส. / ปริญญา ตรี	๓.๒๐	-	-	-	๐.๕๔ *
สูงกว่าปริญญาตรี	๒.๖๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านนิสัยสัมพันธ์ (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช., ปวส. / ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษา / ปวช., และปวส. / ปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสายสามัญ ด้านนิสัยสัมพันธ์ (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๔ พระสงฆ์ ที่มี วุฒิการศึกษาทางธรรม ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม (n=๒๕๔)

ความคิดเห็น ของพระสงฆ์ต่อ ภาวะผู้นำเชิง พุทธในการ บริหารจัดการ องค์กร						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑) ด้านจักขุมา มีวิสัยทัศน์ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๘.๐๑๒	๓	๒.๖๗๑	๓.๑๓๑*	๐.๐๒๖
	ภายในกลุ่ม	๒๑๓.๒๔๑	๒๕๐	๐.๘๕๓		
	รวม	๒๒๑.๒๕๔	๒๕๓			
๒) ด้านวิริย มี ความเชี่ยวชาญ การบริหารการ จัดการที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๒.๗๒๙	๓	๐.๙๑๐	๑.๑๑๗	๐.๓๔๓
	ภายในกลุ่ม	๒๐๓.๖๑๔	๒๕๐	๐.๘๑๔		
	รวม	๒๐๖.๓๔๓	๒๕๓			
๓) ด้าน นิสสัยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๘๓๖	๓	๔.๒๗๙	๕.๓๘๙**	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๙๘.๕๐๗	๒๕๐	๐.๗๙๔		
	รวม	๒๑๑.๓๔๔	๒๕๓			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๗.๑๙๒	๓	๒.๓๙๗	๓.๐๑๒*	๐.๐๓๑
	ภายในกลุ่ม	๑๙๙.๐๒๖	๒๕๐	๐.๗๙๖		
	รวม	๒๐๖.๒๑๘	๒๕๓			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๙ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ (Sig.=๐.๐๓๑) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันได้แก่ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และด้านนิสสัยสัมปโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ส่วนด้านวิริโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๒๐ – ๔.๒๒ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมวุฒิการศึกษาทางธรรม

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา ทางธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาทางธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี	นักธรรมชั้นโท	นักธรรมชั้นเอก	ไม่มีวุฒินักธรรม
		๓.๓๓	๓.๒๐	๓.๒๖	๒.๘๐
นักธรรมชั้นตรี	๓.๓๓	-	๐.๑๓	๐.๐๗	๐.๕๓*
นักธรรมชั้นโท	๓.๒๐	-	-	-๐.๐๖	๐.๔๐*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๒๖	-	-	-	๐.๔๖*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๘๐	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมชั้นตรี, นักธรรมชั้นโท และนักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมมากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม ด้านจักษุมหา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา ทางธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาทางธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี	นักธรรมชั้นโท	นักธรรมชั้นเอก	ไม่มีวุฒินักธรรม
			๓.๑๙	๓.๒๑	๒.๗๖
นักธรรมชั้นตรี	๓.๓๓	-	๐.๑๔	๐.๑๒	๐.๕๗*
นักธรรมชั้นโท	๓.๑๙	-	-	-๐.๐๒	๐.๔๓*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๒๑	-	-	-	๐.๔๕*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๗๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมชั้นตรี, นักธรรมชั้นโท และนักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม ด้านจักษุมหา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม ด้านนิสัยสัมพันธ์ (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษาทางธรรม	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาทางธรรม			
		นักธรรมชั้นตรี	นักธรรมชั้นโท	นักธรรมชั้นเอก	ไม่มีวุฒินักธรรม
			๓.๒๐	๓.๓๐	๒.๖๖
นักธรรมชั้นตรี	๓.๓๗	-	๐.๑๗	๐.๐๗	๐.๗๑*
นักธรรมชั้นโท	๓.๒๐	-	-	-๐.๑๐	๐.๕๔*
นักธรรมชั้นเอก	๓.๓๐	-	-	-	๐.๖๔*
ไม่มีวุฒินักธรรม	๒.๖๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษานักธรรมชั้นตรี, นักธรรมชั้นโท และนักธรรมชั้นเอก มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอห่มสั๊ก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาทางธรรม ด้านนิสัยสัมพันธ์ (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒินักธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

สมมติฐานที่ ๕ พระสงฆ์ ที่มี วุฒิการศึกษาบาลี ต่างกันมีความคิดเห็น ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี

(n=๒๕๔)

ความคิดเห็น ของพระสงฆ์ต่อ ภาวะผู้นำเชิง พุทธในการ บริหารจัดการ องค์กร						
	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	ms	F	Sig.
๑) ด้านจักขุมา มีวิสัยทัศน์ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๔๙๙	๓	๔.๑๖๖	๔.๙๘๙**	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๒๐๘.๗๕๕	๒๕๐	๐.๘๓๕		
	รวม	๒๒๑.๒๕๔	๒๕๓			
๒) ด้านวิริยโร มี ความเชี่ยวชาญ การบริหารการ จัดการที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๑๐๕	๓	๔.๐๓๕	๕.๑๙๓**	๐.๐๐๒
	ภายในกลุ่ม	๑๙๔.๒๓๘	๒๕๐	๐.๗๗๗		
	รวม	๒๐๖.๓๔๓	๒๕๓			
๓) ด้าน นิสสัยสัมปันโน มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี	ระหว่างกลุ่ม	๑๖.๑๗๖	๓	๕.๓๙๒	๖.๙๐๗**	๐.๐๐๐
	ภายในกลุ่ม	๑๙๕.๑๖๗	๒๕๐	๐.๗๘๑		
	รวม	๒๑๑.๓๔๔	๒๕๓			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	๑๒.๗๘๐	๓	๔.๒๖๐	๕.๕๐๖**	๐.๐๐๑
	ภายในกลุ่ม	๑๙๓.๔๓๘	๒๕๐	๐.๗๗๔		
	รวม	๒๐๖.๒๑๘	๒๕๓			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๒๓ ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ ๐.๐๕ พบว่า พระสงฆ์ ที่มีวุฒิการศึกษาบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ (Sig.= ๐.๐๐๑) จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลี ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกันทุกด้าน ได้แก่ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ด้านการด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) และด้านนิสสยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ดังนั้นการเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ดังรายละเอียดในตารางที่ ๔.๒๔ – ๔.๒๗ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๔.๒๔ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมวุฒิการศึกษาบาลี

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา บาลี	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ไม่มีเปรียญ
		๑ – ๓	๔ – ๖	๗ – ๙	ธรรม
		๓.๑๒	๓.๔๓	๓.๔๙	๒.๘๐
ประโยคบาลี	๓.๑๒	-	-๐.๓๑ *	-๐.๓๗ *	๐.๓๒
๑ – ๓					
ประโยคบาลี	๓.๔๓	-	-	-๐.๐๖	๐.๖๓ *
๔ – ๖					
ประโยคบาลี	๓.๔๙	-	-	-	๐.๖๙ *
๗ – ๙					
ไม่มีเปรียญธรรม	๒.๘๐	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยค ๑ – ๓ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมน้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๔ – ๖, และประโยคบาลี ๗ – ๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๔ – ๖, , และประโยคบาลี ๗ – ๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมมากกว่าพระสงฆ์ที่มีไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๕ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา บาลี	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ไม่มีเปรียญ
		๑ - ๓	๔ - ๖	๗ - ๙	ธรรม
		๓.๑๑	๓.๔๒	๓.๔๔	๒.๗๖
ประโยคบาลี ๑ - ๓	๓.๑๑	-	-๐.๓๑ *	-๐.๓๓ *	๐.๓๕
ประโยคบาลี ๔ - ๖	๓.๔๒	-	-	-๐.๐๒	๐.๖๖ *
ประโยคบาลี ๗ - ๙	๓.๔๔	-	-	-	๐.๖๘ *
ไม่มีเปรียญธรรม	๒.๗๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยค ๑ - ๓ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๔ - ๖, และประโยคบาลี ๗ - ๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๔-๖, และประโยคบาลี ๗ - ๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา บาลี	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ไม่มีเปรียญ
		๑ - ๓	๔ - ๖	๗ - ๙	ธรรม
		๓.๐๗	๓.๔๕	๓.๕๓	๒.๙๘
ประโยคบาลี ๑ - ๓	๓.๐๗	-	-๐.๓๘*	-๐.๔๕*	๐.๐๙
ประโยคบาลี ๔ - ๖	๓.๔๕	-	-	-๐.๐๘	๐.๔๗*
ประโยคบาลี ๗ - ๙	๓.๕๓	-	-	-	๐.๕๕*
ไม่มีเปรียญธรรม	๒.๙๘	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยค ๑ - ๓ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๔ - ๖, และประโยคบาลี ๗ - ๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๔-๖, และประโยคบาลี ๗ - ๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๗ การเปรียบเทียบการแตกต่างโดยรายคู่โดยวิธีผลต่างกันน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) ของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี)

(n=๒๕๔)

วุฒิการศึกษา บาลี	$\bar{X}$	วุฒิการศึกษาบาลี			
		ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ประโยคบาลี	ไม่มีเปรียญ
		๑ - ๓	๔ - ๖	๗ - ๙	ธรรม
		๓.๑๗	๓.๔๒	๓.๔๙	๒.๖๖
ประโยคบาลี ๑ - ๓	๓.๑๗	-	-๐.๒๕	-๐.๓๒*	๐.๕๑*
ประโยคบาลี ๔ - ๖	๓.๔๒	-	-	-๐.๐๗	๐.๗๖*
ประโยคบาลี ๗ - ๙	๓.๔๙	-	-	-	๐.๘๓*
ไม่มีเปรียญธรรม	๒.๖๖	-	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยค ๑ - ๓ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) น้อยกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยคบาลี ๗ - ๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ส่วนพระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลีประโยค ๑ - ๓, ประโยคบาลี ๔ - ๖, และประโยคบาลี ๗ - ๙ มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามวุฒิการศึกษาบาลี ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) มากกว่าพระสงฆ์ที่ไม่มีเปรียญธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ ผลสรุปโดยรวม ของพระสงฆ์ ที่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ตามสมมติฐานที่ ๑ - ๕ ดังต่อไปนี้

(n = ๒๕๔)

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่า	ค่า	ผลการศึกษา	
			F-test	Sig.	ยอมรับ	ปฏิเสธ
๑	อายุพรรษา	ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก	๒.๗๐๕	๐.๐๔๖	✓	-
๒	อายุ	ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก	๑๐.๒๐๙	๐.๐๐๐	✓	-
๓	วุฒิการศึกษา สายสามัญ	ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก	๑๐.๒๐๐	๐.๐๐๐	✓	-
๔	วุฒิการศึกษา ทางธรรม	ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก	๓.๐๑๒	๐.๐๓๑	✓	-
๕	วุฒิการศึกษา บาลี	ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก	๕.๕๐๖	๐.๐๐๑	✓	-

จากตารางที่ ๔.๒๘ สรุปได้ว่า พระสงฆ์ที่มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกได้ดังนี้

พระสงฆ์ที่มีอายุพรรษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีอายุต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระที่มีวุฒิการศึกษาสายสามัญต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

พระสงฆ์ที่มีวุฒิการศึกษาบาลี ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ ๔.๒๙ ผลการวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑	ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ไม่เข้าใจปัญหาและความต้องการของคณะสงฆ์อย่างแท้จริง	๒๙
๒	ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน	๑๘
๓	ผู้บริหารไม่มีนโยบายปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน	๒๓
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	ผู้บริหารควรศึกษาปัญหาและความต้องการของคณะสงฆ์ให้เข้าใจเพื่อจะได้แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง	๒๔
๒	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานเพิ่มมากขึ้น	๑๖
๓	ผู้บริหารควรสร้างนโยบายและมีการอบรมสัมมนาคณะสงฆ์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	๑๘

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ที่เป็นบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก และมุ่งเน้นที่ปัญหาและอุปสรรค คือ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ ไม่เข้าใจปัญหาและความต้องการของคณะสงฆ์อย่างแท้จริง จำนวน ๒๙ รูป รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่มีนโยบายปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานขององค์กรเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน จำนวน ๒๓ รูป และปัญหาอุปสรรคที่อยู่อันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้คณะสงฆ์แสดงความคิดเห็นในการบริหารงาน จำนวน ๑๘ รูป

ข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มุ่งเน้นมาก คือ ผู้บริหารควรศึกษาปัญหาและความต้องการของคณะสงฆ์ให้เข้าใจเพื่อจะได้แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง จำนวน ๒๔ รูป รองลงมา คือ ผู้บริหารควรสร้างนโยบายและมีการอบรมสัมมนาคณะสงฆ์เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จำนวน ๑๘ คน และข้อเสนอแนะอยู่อันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานเพิ่มมากขึ้น จำนวน ๑๖ รูป

ตารางที่ ๔.๓๐ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของพระสงฆ์ เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑	คณะสงฆ์ยังขาดความร่วมมือในการทำงานจากผู้บริหารทุกระดับ	๓๖
๒	ผู้บริหารยังขาดความทุ่มเทและเสียสละ	๓๑
๓	ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน	๒๙
ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการทำงานเพิ่มมากขึ้น	๓๓
๒	ผู้บริหารควรเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานเพื่อให้เกิดความทุ่มเทและเสียสละในองค์กร	๓๐
๓	ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส	๒๗

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านวิธูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) ที่เป็นบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก และมุ่งเน้นที่ปัญหาและอุปสรรค คือ คณะสงฆ์ยังขาดความร่วมมือในการทำงานจากผู้บริหารทุกระดับ จำนวน ๓๖ รูป รองลงมาคือ ผู้บริหารยังขาดความทุ่มเทและเสียสละ จำนวน ๓๑ รูป และปัญหาอุปสรรคที่อยู่

อันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความโปร่งใสในการทำงาน จำนวน ๒๙ รูป

ข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มุ่งเน้นมาก คือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะสงฆ์มีส่วนร่วมในการทำงานเพิ่มมากขึ้น จำนวน ๓๓ รูป รองลงมา คือ ผู้บริหารควรเสริมสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงาน เพื่อให้เกิดความทุ่มเทและเสียสละในองค์กร จำนวน ๓๐ คน และข้อเสนอแนะอยู่อันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใส จำนวน ๒๗ รูป

ตารางที่ ๔.๓๑ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชน เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี)

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน
๑	การปฏิบัติงานร่วมกับคณะสงฆ์ยังน้อยเกินไป ทำให้รู้สึกห่างเหิน	๓๗
๒	ผู้บริหารขาดจิตสาธารณะ และคุณธรรมจริยธรรม	๓๒
๓	ผู้บริหารมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกในการทำงาน	๒๘

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
๑	ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีให้คณะสงฆ์ มีการพบปะและสนทนาปราศรัยกันให้มากขึ้น	๒๖
๒	ผู้บริหารควรมีจิตสาธารณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น	๒๔
๓	ผู้บริหารควรปลูกจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่เป็นคณะ	๒๒

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี) ที่เป็นบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก และมุ่งเน้นที่ปัญหาและอุปสรรค คือ การปฏิบัติงานร่วมกับคณะสงฆ์ยังน้อยเกินไป ทำให้รู้สึกห่างเหิน จำนวน ๓๗ รูป รองลงมาคือ ผู้บริหารขาดจิตสาธารณะ และคุณธรรมจริยธรรม จำนวน ๓๒ รูป และปัญหาอุปสรรคที่อยู่อันดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีการแบ่งพรรคแบ่งพวกในการทำงาน จำนวน ๒๘ รูป

ข้อเสนอแนะของภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่มุ่งเน้นมาก คือ ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดีให้บุคลากร มีการพบปะและสนทนาปราศรัยกันให้มากขึ้น จำนวน ๒๖ รูป รองลงมา คือ ผู้บริหารควรมี

จิตสาธารณะ ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และยึดหลักคุณธรรมและจริยธรรมให้มากยิ่งขึ้น จำนวน ๒๔ คน และข้อเสนอแนะอยู่อันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารควรปลูกจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่เป็นคณะ จำนวน ๒๒ รูป

๔.๕ สรุปผลการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

การสัมภาษณ์นี้มีจุดมุ่งหมายในการศึกษารวบรวมข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชน ในภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ใน ๓ ด้าน คือความคิดเห็นด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ความคิดเห็นด้านวิรูโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) และความคิดเห็นด้านนิสสัยสัมปโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) ซึ่งสรุปบทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) จำนวน ๗ ท่าน ดังนี้

- ๑) พระเทพรัตนกวี เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์
- ๒) พระปริยัติพัชรภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดไพธสณฑ์ศักราราม อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
- ๓) พระศรีพัชรโรตม รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จ.เพชรบูรณ์
- ๔) พระครูพัชรคณาภิบาล เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก วัดเขาค้อพัฒนาราม อำเภอเขาค้อ
- ๕) พระครูโกศลพัชรคุณ เจ้าคณะตำบลน้ำก้อ วัดสันติวิหาร อ.หล่มสัก
- ๖) นายอัครชัย ได้ผลธัญญา ผอ. สำนักพระพุทธศาสนา จังหวัดเพชรบูรณ์
- ๗) นายบรรพต อิมสุขศรี ผอ. วัฒนธรรม จังหวัดเพชรบูรณ์

๔.๕.๑ ด้านจักขุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี)

ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือในการกำหนดวิสัยทัศน์ของภาวะผู้นำเชิงพุทธ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารส่วนมากต้องมีเป้าหมายวัตถุประสงค์ให้สังคมในชุมชน ของตนนั้นอยู่ดี ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชน สภาพแวดล้อมสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่น ให้สภาพชีวิตมีคุณภาพมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ระบบเศรษฐกิจภายในครอบครัวชุมชนน้ำดี ระบบสาธารณสุขซึ่งเป็นความต้องการของประชาชน ส่งผลสะท้อนมายังคณะสงฆ์ภายในองค์กร เป็นต้น^๑ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือการกำหนดนโยบายการเล่นเสียงประชาชนว่าต้องการอะไรที่เป็นประโยชน์สูงสุดของหมู่บ้านในเขตตำบลของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์และความปรารถนาที่คาดหวังที่จะเกิดขึ้น เป็นต้น^๒ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผลสำเร็จในอนาคตข้างหน้านั้นหมายความว่า ประชาชนมีส่วนร่วมวางนโยบายกำหนดวิสัยทัศน์ใน

^๑ สัมภาษณ์ พระเทพรัตนกวี เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์, ๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^๒ สัมภาษณ์ พระปริยัติพัชรภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดไพธสณฑ์ศักราราม อำเภอหล่มสัก, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

เขตตำบลของตนเองด้วย เป็นต้น^๓ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือมีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวแทนของประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการกำหนดทิศทางว่าต้องการอะไร ผู้นำนั้น จำเป็นจะต้อง สร้างตัวแทนไม่คุ้มครองประชาชน เพื่อให้ตัวแทนนั้นได้รับบทบาททางคณะสงฆ์ในการที่จะไปบริหารจัดการในกลุ่มในตำบลของตนเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น^๔ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือการกำหนดวิสัยทัศน์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดจนให้ชุมชนในตำบลเข้มแข็งตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละหมู่บ้านและ เป็นไปอย่าง มีคุณธรรม^๕ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำนั้น ต้องการแก้ปัญหาทางด้านยาเสพติดซึ่งเป็นผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและก่อให้เกิดอาชญากรรม ควรแก้ปัญหาอบายมุขในชุมชน ซึ่งตอนนี้ระบาดมากกว่าจะเป็น ภัยยาบ้ารวมถึง เกมเศรษฐกิจต่างๆ ผู้นำนั้นต้องเป็นผู้นำที่กล้าหาญและเข้มแข็งในการที่จะมากำจัดสิ่งเหล่านี้ เป็นต้น^๖ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือมีการให้สัมภาษณ์ผู้นำนั้น ฉะนั้นอย่างยิ่งว่าเป็นต้นแบบในรูปแบบต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารงานจัดการ ในด้านจิตภูมิคือเป็นผู้ที่มองเห็นอนาคตในชุมชนออกว่าต้องการอะไร และทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากน้อยแค่ไหนและก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไรบ้างเช่นการกำจัดสิ่งเสพติดในชุมชน การกำจัดความยากจน ของประชาชนในชุมชน เป็นต้น^๗

สรุปว่า จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหาร เกี่ยวกับด้านวิสัยทัศน์พบว่าผู้บริหารมักมีวิสัยทัศน์อยู่แล้วแต่จะทำได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารนั้นส่วนมากแล้วมาครองให้เกิดภาพในอนาคตอยู่แล้วโดยเฉพาะการบริหารงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลของตน ในยามในค่าสูงในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์แต่ก็มีตัวแปรหลายอย่างทำให้เกิดปัญหาไม่รู้ตามเป้าหมายที่วางไว้การกำหนดวิสัยทัศน์การบริหารงานของหน่วยงานองค์ กลอนคณะสงฆ์นั้น ต้องกำหนดอยู่บนโครงสร้างของพื้นฐานความต้องการของบุคลากรและมีความเป็นไปได้ทางปฏิบัติขึ้นทุกองค์กรทุกหน่วยงานของคณะสงฆ์นั้นในอำเภอหล่มสักมีความเพียรที่จะบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

^๓ สัมภาษณ์ พระศรีพัชโรดม รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๔ สัมภาษณ์ พระครูพัชรคณาภิบาล เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก วัดเขาค้อพัฒนาราม อำเภอเขาค้อ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๕ สัมภาษณ์ พระครูโกศลพัชรคุณ เจ้าคณะตำบลน้ำก้อ วัดสันติวิหาร อ.หล่มสัก, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๖ สัมภาษณ์ นายอัครชัย ได้ผลธัญญา (ผ.อ. สำนักพระพุทธศาสนา), ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^๗ สัมภาษณ์ นางอังคณา พรหมรักษา (ผ.อ.วัฒนธรรม), ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

๔.๕.๒ ด้านวิธวิธี (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี)

ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำหรือผู้บริหารส่วนใหญ่ในปัจจุบัน มีความรู้ความสามารถมากกว่า ระยะแรกเริ่มของการก่อตั้งหน่วยงานองค์การ คณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นประสบการณ์การทำงานหรือปัญหาต่างๆ ล้วนแล้วแต่เกิดขึ้นมาก่อนการจัดการบริหารคณะสงฆ์คณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นต้น^๘ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำในองค์กรคณะสงฆ์ อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์รวมแล้วแต่มีความรู้ความสามารถ ในการบริหารจัดการเส้นจันทรกรรมชั้นตรีจันทรกรรมชั้นโทจันทรกรรมชั้นเอกหรือมหาเปรียญธรรมประโยค ๑-๒ ถึงประโยค ๙ ผู้นำในองค์กรคณะสงฆ์จังหวัดเพชรบูรณ์มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในการทำงาน เป็นต้น^๙ ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ ทุกแห่งมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนอยู่แล้วมีการแบ่งงานตามสายงานกระจายอำนาจยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับมีธรรมาภิบาลสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการทำงาน เป็นต้น^{๑๐} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ คือคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ ทุกแห่งมีโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนอยู่แล้วมีการแบ่งงานตามสายงานกระจายอำนาจยึดหลักกฎหมายระเบียบข้อบังคับมีธรรมาภิบาลสามารถตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนการทำงาน เป็นต้น^{๑๑} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรคณะสงฆ์ ผู้นำต้องแบ่งการบริหารออกเป็นส่วนต่างๆดังนี้ เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัดเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะตำบล ต้องมีบทบาทของในงานอย่างชัดเจน เพื่อการทำงานนั้น ตรงตามที่ต้องการ เป็นต้น^{๑๒} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำหรือผู้บริหารองค์กรคณะสงฆ์ผู้นำต้องแบ่งการบริหารออกเป็นส่วนต่างๆดังนี้ เจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัดเจ้าคณะอำเภอรองเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะตำบล ต้องมีบทบาทของในงานอย่างชัดเจน เพื่อการทำงานนั้น ตรงตามที่ต้องการ เป็นต้น^{๑๓} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำในองค์กรคณะสงฆ์

^๘ สัมภาษณ์ พระเทพรัตนกวี เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์, ๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^๙ สัมภาษณ์ พระปริยัติพัชรภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดไพรสนต์ศักดิ์คาราม อำเภอหล่มสัก, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๐} สัมภาษณ์ พระศรีพัชรโรดม รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๑} สัมภาษณ์ พระครูพัชรคณาภิบาล เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก วัดเขาค้อพัฒนาราม อำเภอเขาค้อ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๒} สัมภาษณ์ พระครูโกศลพัชรคุณ เจ้าคณะตำบลน้ำก้อ วัดสันติวิหาร อ.หล่มสัก, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายอัครชัย ได้ผลธัญญา (ผ.อ. สำนักพระพุทธศาสนา), ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

ในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ สิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารองค์กร ต้องมีภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง ในด้านวิธวิธี คือมีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดีทั้งที่ภายในองค์กรและภายนอกองค์กรอย่างต้องเป็นตัวต้นแบบให้กับพระสงฆ์ในองค์กรอื่นด้วย เป็นต้น^{๑๔}

สรุปว่า จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้หน้านั้น เกี่ยวกับด้านวิธวิธี (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) ผู้บริหารมองว่าการบริหารงานจะต้องมีความถูกต้องโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลแต่จะทำได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารหรือผู้นำนั้นแต่ทางปกติการบริหารในคณะสงฆ์อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นย่อมเกิดปัญหาขึ้นอยู่กับผู้บริหารว่าจะมีเทคนิคอย่างไรจากหน่วยงานองค์กรหรือองค์กรในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ ในทางที่ดีให้องค์กรนั้นขับเคลื่อนไปได้แต่ก็ ต้องอาศัย ความรู้ความสามารถของผู้หน้านั้นดั่งนั้น ภาวะผู้นำเชิงพุทธที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานในองค์กร ของอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์เพราะในการบริหารงานนั้นผู้นำที่ขาดภาวะผู้นำเชิงพุทธก็จะไม่สามารถบริหารให้มีประสิทธิภาพได้ย่อมไม่เกิดประโยชน์และตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากรภายในองค์กรบริหาร งานในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ไม่ได้ เป็นต้น

๔.๕.๓ ด้านนิสสัยสัมปันโน (มีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี)

ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือในการติดต่อประสานงานผู้นำหรือผู้บริหาร ในองค์กรคณะสงฆ์อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์มีอยู่ด้วยกัน ๒ แบบคือที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือเป็นการติดต่อประสานงานทางราชการ ต้องเป็นไปอย่างถูกต้องและแม่นยำ เป็นต้น^{๑๕} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือในการมอบอำนาจหน้าที่ ให้ผู้ปฏิบัติงานแทนนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่าง การประชุมสงฆ์หรือ การสัมมนาคณะสงฆ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆก็ต้องอาศัยความพร้อมเพรียงของผู้นำเองในการที่เป็นต้นเสียง ในการขับเคลื่อนการบริหารให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดขององค์กร เป็นต้น^{๑๖} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือการจัดประชุมสงฆ์ ก็เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมถึง การร่วมมือร่วมกันสร้าง ความสามัคคีในหมู่คณะ และส่งผลไปยัง ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม รวมถึงเป็นต้นแบบที่ดี ในการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในคณะสงฆ์ เป็นต้น^{๑๗} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเช่น โทรศัพท์มือถือคอมพิวเตอร์ เป็นต้นที่หนานี้ ครวญเป็นสิ่งที่มีความค่า แต่สิ่งที่มีความค่าก็ยอม ทำให้เกิดผลเสียตามมาอย่างแรงมาก ในการติดต่อประสานงานของผู้ประสานงานอยู่นั้นต้องมีความคมชัดชัดเจนแม่นยำ และตรงปัญหาตรงประเด็น

^{๑๔} สัมภาษณ์ นางอังคณา พรหมรักษา (ผ.อ.วัฒนธรรม), ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๕} สัมภาษณ์ พระเทพรัตนกวี เจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์, ๗ มกราคม ๒๕๕๙.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระปริยัติพัชรการณ รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดไพธสน์ศักดาราม อำเภอหล่มสัก, ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระศรีพัชโรดม รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบูรณ์ วัดมหาธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์, ๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๘.

รวมถึงเข้าใจได้ง่าย เป็นต้น^{๑๘} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือผู้นำที่ดีนั้น ในการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล ก็เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับองค์กรคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ ในการที่ เกิดเหตุต่างๆ ก็ใสความร่วมมือร่วมใจ ในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ของคณะสงฆ์อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ รวมไปถึงสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้น เป็นหมู่คณะเป็นกลุ่มเป็นก้อน ได้เป็นอย่างดี เป็นต้น^{๑๙} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ของผู้นำเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง รวมแล้วเป็นทั้งประโยชน์และก็เป็นทางลบ สิทธิประโยชน์ ของผู้นำ คือการเห็น ความสามัคคีเกิดขึ้น การแสดงความพร้อมเพียงของพระสงฆ์ ในการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมไปถึงหมู่สงฆ์ ได้เห็นถึงความพร้อมเพรียง อันเป็นจุดแข็งของคณะสงฆ์ได้ เป็นต้น^{๒๐} ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ คือมนุษยสัมพันธ์ที่ดีของคณะสงฆ์นั้น เราล้วนเป็นเหล่ากอของพระพุทธศาสนา ย่อมจะเป็นผู้เผยแผ่ศาสนาให้คงอยู่อย่างยาวนาน ในการที่ประเทศอื่นมองเห็นความศรัทธาสร้างความเลื่อมใสเกิดขึ้นในคณะสงฆ์อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ได้แต่ความสัมพันธ์อันดีงามนั้น จะเป็นประโยชน์สูงสุด ก็คือผู้นำต้องเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและมีศีลธรรมประจำใจ เป็นต้น^{๒๑}

สรุปว่า จากการจากการสัมภาษณ์ ด้านนิสสัยสัมปโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) คือการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นการ สร้างความเลื่อมใสศรัทธาให้เกิดขึ้นในองค์กรหมู่สงฆ์ของอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ และสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง ย่อมจะเป็นผู้นำนั้น ก็คือมีศีลธรรมของตนเองในการที่จะมาบริหารจัดการ องค์กร ให้คือความรักความสามัคคีในคณะสงฆ์อำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้นำ ผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการ ตลอดระยะเวลา มีไหวพริบ ความคิดสร้างสรรค์ ในการบริหารจัดการ เพื่อให้พูดตาม หรือพระภิกษุสงฆ์ได้เห็น ถึงคุณประโยชน์ความดี ของศาสนาพุทธและผู้นำต้องเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและมีศีลธรรมประจำใจ เป็นต้น

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระครูพัชรคณาภิบาล เจ้าคณะอำเภอหล่มสัก วัดเขาค้อพัฒนาราม อำเภอเขาค้อ, ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘.

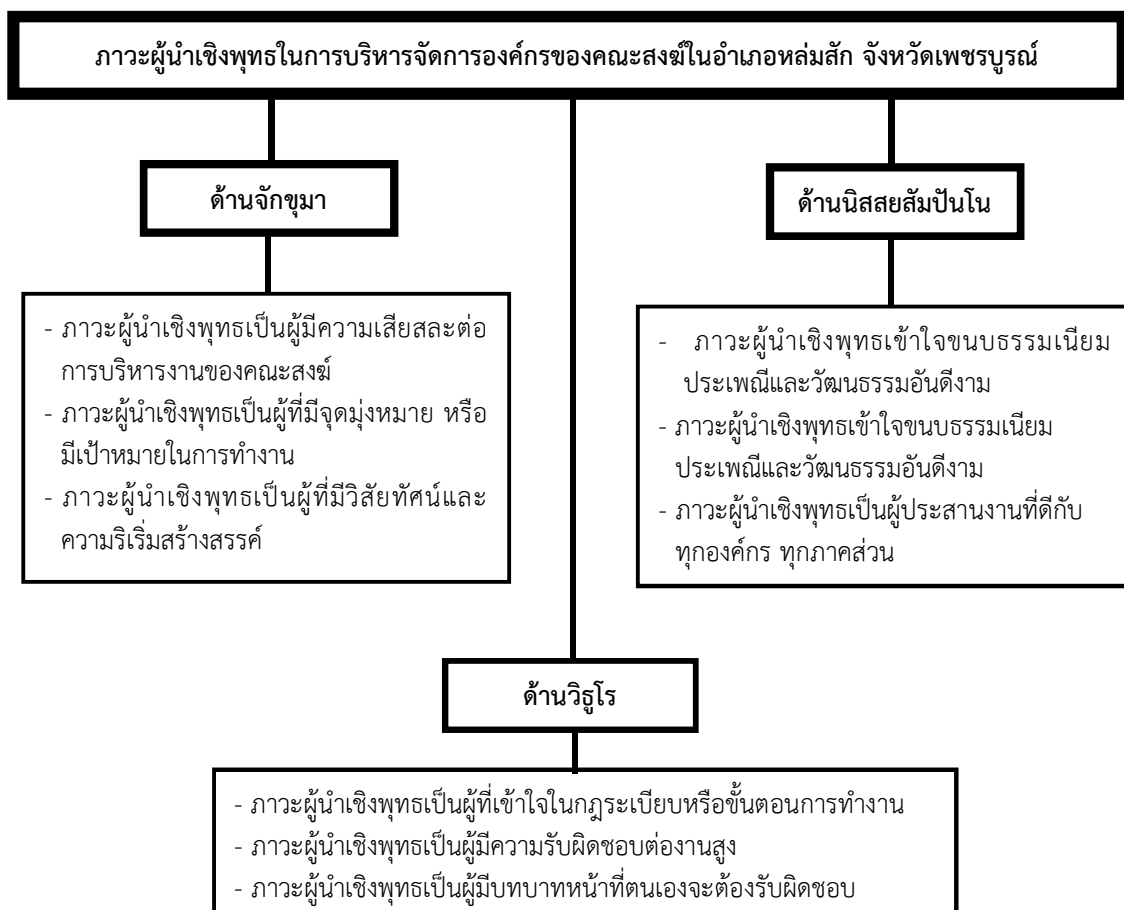
^{๑๙} สัมภาษณ์ พระครูโกศลพัชรคุณ เจ้าคณะตำบลน้ำก้อ วัดสันติวิหาร อ.หล่มสัก, ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายอัครชัย ได้ผลธัญญา (ผ.อ. สำนักพระพุทธศาสนา), ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๘.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นางอังคณา พรหมรักษา (ผ.อ.วัฒนธรรม), ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๘.

๔.๖ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากการวิจัยที่เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ทำให้พระสงฆ์เข้ามาแสดงความคิดเห็นในภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถสรุปเป็นแผนภาพองค์ความรู้ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากจากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากจากการวิจัย คือภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยให้ความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นของพระสงฆ์กับผู้นำในองค์กรคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จึงจะทำให้องค์กรคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นไปเพื่อภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก ที่วางไว้ และย่อมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของพระสงฆ์และศักยภาพของผู้นำในองค์กรคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักที่ต้องเดินไปในทิศทางเดียวกัน จากการวิจัย ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา ซึ่งจะเป็นแนวทางการส่งเสริมความคิดเห็นให้กับพระสงฆ์ได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

๑) ด้านจักษุมา ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง (๓.๒๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์ (๓.๔๙) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้ที่มีจุดมุ่งหมาย หรือมีเป้าหมายในการทำงาน (๓.๔๗) รองลงมา เป็นลำดับสุดท้าย คือภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์และความริเริ่มสร้างสรรค์ (๓.๔๐)

พระสงฆ์ที่อยู่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้มีความเสียสละต่อการบริหารงานของคณะสงฆ์ยังน้อยเกินไป การแสดงความคิดเห็นในด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) พระสงฆ์ยังไม่เข้าใจในด้านจักษุมา (มีวิสัยทัศน์ที่ดี) ที่จะนำมาแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และพระสงฆ์ทุกรูปควรได้รับการอบรมเพื่อศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวเพื่อให้เข้าใจในความเป็นผู้นำ และนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในวัด ดังนั้นผู้บริหารในองค์กรคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักควรแนะนำอบรมชี้แจงแนะนำรายละเอียดเพื่อให้พระสงฆ์ในอำเภอหล่มสักปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและมีความเสียสละในองค์พระสงฆ์ได้อย่างถูกต้องระเบียบและไม่ผิดวินัยของสงฆ์

๒) ด้านวิจิโร ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดในด้านวิจิโร (มีความเชี่ยวชาญการบริหารจัดการที่ดี) คือ ภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้ที่เข้าใจในกฎระเบียบหรือขั้นตอนการทำงาน (๓.๗๐) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่องานสูง (๓.๖๖) และรองลงมาเป็นลำดับสุดท้าย คือ ภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้มีบทบาทหน้าที่ตนเองจะต้องรับผิดชอบ (๓.๕๑)

ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในการบ่งชี้ประเด็นภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสักทำได้ครอบคลุม เนื่องจากผู้นำมีการคิดทบทวนปัญหาให้รอบคอบมากกว่าเดิมหรือมีการประชุมกับพระสงฆ์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาแสดงความคิดเห็น ก่อนจะตัดสินใจในการนำปัญหาไปสู่แผนการดำเนินงาน หรือเร่งดำเนินปฏิบัติการจัดการในเรื่องที่สำคัญก่อนเพื่อหาทางแก้ไขในเรื่องอื่นๆ ไปและยังช่วยทำให้ปัญหาในวัดลดน้อยลงไปอีกด้วยในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

๓) ด้านนิสยสัมปันโน ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก ข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดในด้านนิสยสัมปันโน (มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี) คือภาวะผู้นำเชิงพุทธเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม (๓.๕๖) รองลงมา คือ ภาวะผู้นำเชิงพุทธเป็นผู้ประสานงานที่ดีกับทุกองค์กร ทุกภาคส่วน (๓.๕๔) และรองลงมาเป็นลำดับสุดท้าย คือ ภาวะผู้นำเชิงพุทธมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขององค์กร (๓.๓๖)

ภาวะผู้นำเชิงพุทธในการบริหารจัดการองค์กรของคณะสงฆ์ในอำเภอหล่มสัก จังหวัด เพชรบูรณ์ คือภาวะผู้นำเชิงพุทธเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ทั้งที่เป็น แบบอย่างที่ดีให้กับพระสงฆ์ในอำเภอหล่มสักแล้วยังแบบอย่างที่ดีให้กับประเทศชาติและสังคม สามารถเอามาพัฒนาให้เด็กน้อยที่กำลังได้รับการศึกษาพัฒนาอยู่ได้เกิดการเรียนที่ดีกับ ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เพราะหากขาดเด็กที่ในนี้แล้วอนาคตของชาติทาง ขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมคงจะหมดตามกันไปอย่างแน่นอน ดังนั้นควรที่ต้องเร่ง พัฒนาขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมของพระสงฆ์ให้รู้มากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้นำไปสืบทอด ต่อไปในอนาคต